

<div></div>
<p>עין משפט נר מצוה</p>
<p>גמ א מיי פיד' מהל' אסורי ביאה הלכה ט סמג לאוין קיט:</p> <p>ב מיי' שם הלכה יז סמג שם טור וטע' י"ד סי' קפו סעיף 3 בהגה"ה:</p> <p>ג מיי' פסיו' מהל' אסורי ביאה הל' י סמג לאוין קנו טוש"ע אה"ע סימן כה סעיף ה טוש"ע א"ח סימן רמ סעיף יא:</p> <p>כב ד מיי' פיה' מהל' טעוה כל הפסוק:</p>
<p>תום' הרא"ש</p>

שפת תראה סתפ דים כחורל בבביא ראשונה ותחפטו שכבת זרע בבביא שניה. פירש"י ויירא

בבית הרחם ויעמידו כוחלי בית הרחם הדם בבביא ראשונה ובבביא שניה תחפטו שכבת זרע ולא יראה על הדם ול"ץ דלא משמע דאיירי שיהא נימוק בתוך הפה אלא בתשובת ב"ה ולאידך פי' שפירשתי שבודקת בכל תשמיש ותשמיש ניהא דה"פ שמת תראה סתפ דם כחורל על הער בבביא ראשונה ותחפתה שכבת זרע על הער בבביא שניה:
בדרי"ב כולם נלמוד בעל נפש לא יבעול וישנה ואף לבי"ה נמי צריכה בדיקה לאחר תשמיש אחרון אלמא חיישנין שמא תראה מחמת תשמיש וכ"ש לפירושינו דלבי"ה נמי צריכה בדיקה על כל תשמיש ותשמיש:
בדיקה בעד אחד ואבד אסורה לשמש עד שתבדוק.

לפרש"י ניהא דאיירי בבדיקה קדום תשמיש. ואם אבד אותו עד לא תשמש עד שתבדוק אבל לפי מה דפירשנא דאיירי בבדיקה דלאחר תשמיש מאי קאמר בדיקה בעד ואבד אפי' לא אבד נמי צריכה לבדוק לפני תשמיש ודחוק לפרש אסורה לשמש עד שתבדוק בבדיקה אחרת אחר תשמיש זה מלבד בדיקה שלפני תשמיש אחר א"נ לא קא' אבדיקות דמגביתין אלא בדיקת עד שלפני תשמיש ומושם דבעי לאותובי עלה מומגביתין דבודקת בכל תשמיש ותשמיש אפי"ג דלא ידעא מייתי לה הכא:
במאך הממונה על ההריון. והא דאמרין בריש תענית י' מפתחות לא נמסרו ביד שליח של חיה ושל גשמים ושל תחיות המותם י"ל דהקב"ה נותן לאשה הריון ואח"כ מתעסק בה המלאך:
הקצ"ה: **הבבא** בידי שמים חוץ חבל בידי שמים חוץ מיראת שמים. הא דאמרין בפ' אלו נערות חבל בידי שמים חוץ מצנינים פחים במאורעות הבאים לאדם בכל יום ויום אבל הכא בדברים הגגורים על האדם להתנהג בהן כל ימי חייו והא דאמרין בסוף מס' שבת האי מאן דמתיליד בצדק יהיה צדקן במצות ואמרין נמי ההם דאמר ליה כלדיא לאמיא דרינ' בריך גבבא להוי אלמא צדיק ורשע תלוי (במצות). במולד י"ל (אפישר) [שאנן] שמולו נוטה באחד מן הדרכים מ"מ בידי הוא להתחוק על יצרו:

מז:

ועוד דקאמר מדברי כולן נלמד בעל נפש לא יבעול וישנה פירוש בלא בדיקה צינמים אפילו לצעלה גרידא הא לצ"ה אף לטהרות לא צריכה בדיקה ונראה לר"י כפירוש רשצ"ס דלצ"ש צריכה צ' עדים חדשים אחר תשמיש אחד לו ואחד לה והא דקמני צריכה היינו כלומר שהיא מכינה

כדתנן בנות ישראל משמשות בצ' עדים אחד לו ואחד לה אע"ג דלפני תשמיש אינה צריכה חדש אלא נזועות היינו לפי שאין העד מלוכלך כ"כ אבל לאחר תשמיש שמלוכלך בשכבת זרע צריכות בכל פעם חדש וצ"ה אומרים דיה צב' עדים כל הלילה מודים שצריכה בדיקה אחר כל תשמיש אף דלא מנצרי חדש וטעמא משום דלאחר תשמיש איכא רוב לנלוך משכבת זרע ואין ריוח בעד חדש ואפשר דאפילו נזועות לא בעו חדש לאחר תשמיש והשתא אתי שפיר הכלל:
א **יבעוי** וישנה. פירוש אס לא יבדוק דשמא מחמת חימוד

תשמיש ראשון ראחה ודוקא בעל נפש דר' זירא ידע נמי דלצעלה לא צעיא בדיקה ורצא אמר אפי' בעל נפש לא דלנמא לבו נוקפו ופוסרש וא"ת ומאי מייתי תניא נמי הכי דלנמא צריימא לא מיירי בצעל נפש אלא בנסתם בני אדם או צביאה ראשונה וי"ל דאכל לצעלה מותרת משמע היתר גמור לכל העולם ואפי' צביאה שניה:
בדיקה ואבד העד. לפירוש רשצ"ס ה"פ בדיקה לפני תשמיש ואבד העד לפני תשמיש אסורה לשמש עד שתבדוק פעם שניה אבל לאחר תשמיש אפילו לא אבד העד צריכה לעולם בדיקה לפני תשמיש ור"א פריך ממתני' שפיר אע"ג דמתני' לא איירי בעד שלפני תשמיש אלא בשל אחר תשמיש א"נ מיירי הכא בעד שאחר תשמיש אס אבד אסורה לשמש עד שתבדוק אפי' אס רוצה לשמש מיד אחר תשמיש ראשון אבל אס לא אבד מותרת כי למה תבדוק צ' פעמים מיד זה אחר זה:
במאך הממונה על ההריון. אכל על הלידה אין סוס מלאך הממונה כדלמך בריש תענית (דף 3.) א' מפתחות צידו של הקצ"ה של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים והנהו שלש מפתחות נמי פעמים מוסרין לשליח לפי שעה שהרי אליהו^[כ] היה צידו מפתח של גשמים והחייא המת וכן אלישע וכמה צדיקים ואף ברי^[ל] (אמות) (איזו לו) שהוא שר מטר אין עושה אלא ברשות הקצ"ה:
הבבא בידי שמים חוץ חבל בידי שמים חוץ מיראת שמים. ובאלו נערות (כתובות 3.) דלמך הכל צדי שמים חוץ מצינים ופחים הכא איירי בתולדות האדם ובמדותיו והסם מיירי במאורעות כגון חלאים ופורעניות דהכל נגזר עליו ואינו יכול לימך כדלמך בחולין (דף 1:.) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא"כ מכריזין עליו מלמעלה חוץ מצינים ופחים שיכול לשמור עצמו וא"ת והא חזקיה חזא דהוו ליה בני דלא מעלו (ברכות י.)

אלמא דנגזר קודם לידה שלא יהיו יראי שמים וי"ל דהראשו מה שעמיד להיות ועוד דהרצה דברים תלוי במול כדלמך בשילהי שבת (דף קנז.) מאן דאיתליד בצדק יחא צדקן במזות דאיתליד בשבת מתקרי קדישא וכן הא דלמרי כלדאי לאמיה דרז נחמן בר יצחק צריך גנבא ליהוי (שם) ^[כ] ועוד דאין זה צדי שמים כי אין הקצ"ה רוצה לשנות הילוך המזלות:
ש"ך ^[כא]הנרגא. פירש בערוך שמתרעמים עליו צבית המשמאות: ומשתין

כל היר פרק שני נדה

גב' מגונה. טעמא מפרש לקמן [יז.]: **שמא תראה**. צביאה ראשונה ויעמידוהו כותלי בית הרחם וסיון דלא מנצריכות בדיקה צין תשמיש לתשמיש כי הדר משמש תחפנה שכבת זרע צביאה שניה וכי בדקה לאחר תשמיש אחרון לא מינכר למחר וגהי נמי דלדידן ^[כ] משמשא לאחר קינוח ואע"ג דלא ידעינן עד למחר מייהו צעינן מוכיחה קיים דאי לאו הכי מה הועילו חכמים בתקנתם: **עד שהרוק צפוף הפה כו'**. רוק דס. פה אותם מקום. כלומר אפילו כשהיתה צודקת לאחר תשמיש שמא ראחה טפה כחדל וחפתה שכבת זרע צאומה צביאה עצמה: **הארכת**. החמרת: **בעל נפש**. חסיד: **לא יבעול וישנה**. בלא בדיקה צינמים דאפילו צ"ה מנצרי בדיקה לסוף תשמיש אלמא חיישנין לשמא ראחה דס מחמת תשמיש אלמא מי שהוא ירא ופוסר מספק אסור לא יבעול וישנה: **צד"א**. דבעיא בדיקה: **בדיקה בעד**. צלילה לפני תשמיש: **ואע"ג דלא ידעא**. דהא לצ"ה עד למחר לא בדקה ואפי' לצ"ש נמי אס יש לה צ' עדים לכל תשמיש משמשת בלא נר אף ע"ג דלא ידעא אי איכא דס בעדים של תשמיש ראשון: **ומוכיחה קיים**. הרי העד לפנינו ולמחר תראה צו ומתיי לה לטהרות דכי אלצרכו רצנן לשמש בעדים משום טהרות הוא וגם אס ימנא דס צאומה שלפני תשמיש תציא חטאת כפרתה: **ווו**. שאבד עדה אין מוכיחה קיים ואי אמרת תשמש מה תקנת חכמים יש כאן דהרי היא כמו שלא בדקה: **זוהו דרכיו**. תשמיש כמו (משל^[ג]) דרך גבר צעלמה. והשמענא ציוס בלא לדי ציוין יוחנן שמא יראה צה דבר מגונה ותמגנה עליוי': **הכל צידי שמים**.

כל מדותיו וקורותיו של אדם צאין לו בגזרת מלך חוץ מו: **כי אס ליראה**. דבר זה לבדו הוא שואל ממך לפי שהכל צידו חוה צידך: **מאי הורה גבר**. מדסקמן הריון ללילה ש"מ למדרש הכי לילה יתמן להריון ולא יוס מדאסמכתא קרא שמעינן לדרי' יוחנן ומגופא דקרא שמעינן להא דר' חנינא בר פפא: **מיצעי ליה כו'**. והיינו צוה דרכיו שמגנה עצמו שמלעמין עליו בני המדינה במנהגו: **שר**. תלמיד חכם: **היגרל**. רגיל: **נרגן**. מרצה דברים: **ואמרי לה נרגו**. צועס דנראה כנבל ומשתכר: **והמושצי שבת**. לתלמידים במרומי קרת אחת שגראה מגסי הרוח ועוד שמפסיקין אותם עוצרי דרכים: **ואפילו לציסו**. דלמא עצדי מידי דלגיעותא:
מקרקש

והאוחז באמה ומשתין מים^[כ] והנכנס לבית חבירו פתאום אמר רבי יוחנן ואפילו לביתו אמר רבי שמעון בן יוחאי ארבעה דברים הקב"ה שונאן ואני איני אוהבן הנכנס לביתו פתאום ואצ"ל לבית חבירו ^[כז] והאוחז באמה ומשתין מים ומשתין

(דף קנז.)
אלמא דנגזר קודם לידה שלא יהיו יראי שמים וי"ל דהראשו מה שעמיד להיות ועוד דהרצה דברים תלוי במול כדלמך בשילהי שבת (דף קנז.) מאן דאיתליד בצדק יחא צדקן במצות דאיתליד בשבת מתקרי קדישא וכן הא דלמרי כלדאי לאמיה דרז נחמן בר יצחק צריך גנבא ליהוי (שם) ^[כ] ועוד דאין זה צדי שמים כי אין הקצ"ה רוצה לשנות הילוך המזלות:
ש"ך ^[כא]הנרגא. פירש בערוך שמתרעמים עליו צבית המשמאות: ומשתין

<div></div>
<p>מסורת הש"ס</p>

א) ג'שיתים' לקמן לא:
ובעיונין ק"ג, ט) ג'עיל יא:א,
ג) שנת פו. מנחות סה"
ד) ג'אסור לשמש מטתו ציוס'
שנאמר והלילה אמר הורה גבר ר"ל אמר מהסא צוה דרכיו ימות כך היא ג' הערוך בענין שמש א' ומעתה סבין מאי דבסמך דקאמר ור"ל האו קרא דר' יוחנן וכו' ור"י א"י' נמתיו וכו' ור"י האו קרא דר"ל מאי דרש ביה וכו'),
ס) ס"א ל"ג, ו) ברכות לג:
מגילה כה, ז) ס"א ל"ג,
ח) ג'מס' ד"א פ"ה ועי' פסחים ק"ב, ט) ג'עי' מוס', לעיל יג. סד"ה ג'אוחז,
י) ג'לקמן יא, ט) ג'עי' סנהדרין דף קנז, ט) ג'עיל יערים ענן,
ט) ס' האו ג'י' רש"ל וג'י' ד"מ צ"ל גנבא ליחוי ואין זה צדי שמים כו' ועי',

תורה אור השלם

- יאבד יום אָנְלֶד בו וְהַיְלִילָה אִמְרֵי דְרָחָה גָּבַר: איוב ג
- שומר מצוה שומר גִּפְשׁוֹ בּוֹחַ דְּרָבּוֹי יִמְוֹת: משלי יט טז
- וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מַה יְיָ אֱלֹהֶיךָ שָׁאֵל מִעֶפְרָי כִּי אָמֵן לִירֵאָה אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְלֶבֶת בָּבֶל דְּרָבּוֹי לְוֹאֲבָהּ אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ בָּבֶל לְבָבָהּ וּבָבֶל גִּפְשׁוֹ: דברים י יב

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה שמא וכו' דלדידן משמשת:

הגהות מוה"ב רנשבורג

א) גמ' אוחז מלאך המונה על ההריון י"ב ע"י דרשת מהלכית דף דז ע"ג דף דז ע"א:
ב) תוס' ד"ה שר המינן וכו'. כל"ל לפי מ"ש מהרש"א בח"א:

מוסף רש"י

בד"א. דבעיא בדיקה, לטהרות. כלומר בעסקה בטהרות. אבל לבעלה. גרידא שאינה עסקה בטהרות, לא (רש"י א').
בוזה דרכיו. דעני געשיותא שאל יסמלח (שבת 19.) חבל בידי שמים חוץ מיראת שמים. כל הגא על האדם ציד הקצ"ה הוא, טען ארוך קלר, עני עשיר, חסס שוטה, לנן שחור, הכל צידי שמים הוא, אבל צדיק ורשע איט בא על ידי שמים, את וז מסר צידו של אדם ותמן לפניו שני דרכים והוא יבחר לו ירלאת שמים (ברכות 17.) אותה מסורה צידי אדם שהיא הוא פלגמו מכן לנו נקב, אפי"ג שהיטלת צידו להסין לבגטו אלו, דכתיב (ירמיה יח) הנה כחומי ציד היוצק צן תלם צידי בית ישראל, ואומר (יחזקאל לו) והסיומותי את לב האבן ומסרם (תנ"י'ה כה.), והגבנס לבית חבירו פתאום. אלא השמע את קולך להס קודם נוטף דילמא עבדי מילתא דלגיעותא, ציחק"י (פס"א) ר' יוחנן כי הוה עיל גבייתא מנענע, משום שנאמר ושמע קולו בטואו אל הקודש (דברים פסחים ק"ב.),